

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Rodinné Věci a Dědictví](#) > [Rozvod A rozluka](#) > Spain

Rozvod a rozluka

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Španělsko

1 Jaké jsou podmínky pro dosažení rozvodu?

Od reformy zavedené zákonem č. 15/2005 nejsou ve Španělsku pro rozvod vyžadovány žádné podmínky, pokud jde o předchozí rozluku nebo zákonné důvody.

Rozvodové řízení lze zahájit na návrh pouze jednoho z manželů, obou manželů nebo jednoho z manželů se souhlasem druhého. K rozhodnutí o rozvodu je třeba, aby byly splněny tyto požadavky a podmínky:

1. Žádají-li o rozvod oba manželé nebo jeden z nich se souhlasem druhého, musí od sňatku uplynout tři měsíce.
2. Žádá-li o rozvod pouze jeden z manželů, musí od sňatku uplynout tři měsíce.
3. Bez uplynutí stanovené doby od sňatku lze o rozvod žádat v případě, že je průkazně ohrožen život, tělesná integrita, svoboda, mravní integrita či sexuální svoboda a integrita navrhovatele nebo dětí obou manželů či kteréhokoli z manželů.

Z výše uvedeného plyne, že jakmile uplyne zmíněná lhůta, a v posledním uvedeném případě dokonce i před jejím uplynutím, stačí, aby si jeden z manželů nepřál v manželství nadále setrávat, a tato skutečnost mu umožňuje podat návrh na rozvod a dosáhnout jej, přičemž druhá strana není oprávněna rozvodu z věcných důvodů bránit.

Rozvodové řízení může být smírné nebo sporné.

V prvním případě musí být k návrhu přiložena dohoda o vypořádání, která stanoví opatření dohodnutá v souvislosti s péčí o děti podléhající společné rodičovské odpovědnosti, výkonem rodičovské odpovědnosti a případně opatřeními pro styk a pobyt dětí s rodičem, který s nimi obvykle nežije, pokud se to považuje za nezbytné, opatřeními pro návštěvy a styk vnoučat s jejich prarodiči, vždy s ohledem na zájmy dětí, opatřeními pro případná domácí zvířata s ohledem na zájmy členů rodiny a dobré životní podmínky zvířete; rozdělení doby společného soužití a případné péče, jakož i nákladů spojených s péčí o zvířata, užíváním bytu a jeho vybavení, příspěvku na náklady na manželství a výživné, jakož i základu pro jejich aktualizaci a případných záruk, případného zrušení režimu společného jmění manželů a případného výživného, které má být placeno jednomu z manželů.

V druhém případě musí být k návrhu přiložen i návrh na uspořádání poměrů, jímž se budou řídit účinky rozvodu či rozluky, který se v řízení projedná, a pokud se manželé na uspořádání poměrů nedohodnou, rozhodne o nich soud.

Příslušnost jednat s nezletilými dětmi nebo staršími dětmi, u nichž soud nařídil opatření o výživném, má v každém případě soud.

Nejedná-li se o děti, je příslušný jednat (podle volby stran) soudní úředník nebo notář.

Diplomatictí nebo konzulární úředníci nemohou při výkonu notářských povinností, které jim byly svěřeny, schválit veřejnou listinu o rozluce nebo rozvodu.

Právní předpisy upravující prohlášení manželství za neplatné, právní rozluku a rozvod platí v plném rozsahu pro všechna manželství, uzavřená osobami téhož nebo různého pohlaví, neboť podle zákona č. 13/2005 se na manželství vztahují stejné podmínky a takové manželství má stejné právní účinky bez ohledu na to, zda jsou strany téhož nebo různého pohlaví.

2 Jaké jsou důvody k rozvodu?

Od reformy zavedené zákonem č. 15/2005 nemusí být ve Španělsku rozvod podložen žádným důvodem, jelikož setrvání v manželském svazku se považuje za projev svobodné vůle manželů.

Jediným požadavkem je, aby uplynula doba uvedená v oddíle 1.

3 Jaké jsou právní důsledky rozvodu s ohledem na:

3.1 osobní vztahy mezi manželi (například užívání příjmení)

Primárním právním účinkem rozvodu je rozvázání manželského svazku. Rozvod ukončuje z manželství vyplývající povinnost společného soužití a vzájemné pomoci, a oba manželé tedy mohou uzavřít nová manželství.

Španělské právo nevyžaduje, aby žena v důsledku uzavření manželství přijala příjmení manžela, jak je tomu v jiných zemích.

3.2 rozdělení jmění manželů

Rozvodem zanikají majetkové poměry mezi manželi a dochází k vypořádání veškerého společného jmění, které manželé nabyli, přičemž završením je rozdělení společného jmění, jehož postup se řídí majetkovým režimem daného manželství.

3.3 nezletilé děti manželů

Právní rozluka, prohlášení manželství za neplatné ani rozvod nezabavují rodiče jejich povinností vůči dětem.

Pokud jde o osobní opatření týkající se dětí pocházejících z manželství, je třeba rozhodnout o:

1. péči o děti;
2. rodičovské pravomoci a
3. úpravu styku a pobytu. Všechna tato opatření spadají do oblasti „rodičovské odpovědnosti“, jak je uvedeno v nástrojích EU.

Rodičovská pravomoc jako forma rodičovské odpovědnosti musí být vždy vykonávána v zájmu dětí, v souladu s jejich osobnostmi a při respektování jejich práv a fyzické a duševní integrity. To zahrnuje následující práva a povinnosti:

1. péči, opatrování, výživu, výchovu a úplné vzdělání;
2. zastupování a správu majetku a
3. rozhodování o místě obvyklého bydliště nezletilého, které lze změnit pouze se souhlasem obou rodičů, a není-li to možné, na základě soudního povolení. Změna bydliště nezletilých dětí bez souhlasu obou rodičů může představovat únos.

Pokud jde o péči o dítě, rozhoduje o tom, zda bude dítě svěřeno do společné péče nebo do péče jednoho z rodičů, nejlepší zájem dítěte.

Ve španělských autonomních společenstvích existují různé legislativní systémy, které mají vlastní předpisy rodinného práva, do nichž je třeba v každém případě nahlédnout.

Občanský zákoník stanoví, že společná péče o děti musí být přiznána, pokud o to rodiče požádají v návrhu dohody o vypořádání nebo pokud je takové dohody dosaženo v průběhu řízení. Pokud se této dohody nepodaří dosáhnout, může na návrh jedné ze stran svěřením do péče nařídít soud, a to na základě zprávy státního zastupitelství (*Ministerio Fiscal*), přičemž zohlední potřebu náležitě ochrany nejlepších zájmů dítěte. Z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že střídavá péče není výjimkou, ale spíše běžným a dokonce žádoucím opatřením,

neboť realizuje právo dětí na styk s oběma rodiči, a to i v krizových situacích, pokud je to možné.

Pokud jde o výživné na děti z manželství, platí zásada, že rozchod rodičů je nezabavuje jejich povinností vůči dětem a oba musí přispívat na jejich výživu. Výživné zahrnuje vše, co je nezbytné, pokud jde o výživu, ubytování, ošacení a lékařskou péči, výchovu a vzdělání v době, kdy je dítě nezletilé, a dokonce i později, pokud dítě nemohlo dokončit vzdělání bez vlastního zavinění.

Běžně to znamená, že manžel, jemuž děti nejsou svěřeny do péče, je povinen platit výživné druhému manželovi, který o děti pečuje, a to až do doby, kdy děti dosáhnou finanční nezávislosti, nebo jí nedosáhnou z důvodů, které lze přičítat jim samým. V případě režimu střídavé péče každý rodič obvykle hradí běžné výdaje za děti během období, kdy je má ve své péči (oblečení, strava nebo bydlení), zatímco pro účely zbývajících výdajů se zřídí společný účet, na který každý z rodičů přispívá měsíčními částkami, nebo přispívá úměrně své finanční situaci. Pokud je však finanční situace rodičů velmi odlišná, nic nebrání tomu, aby jeden z rodičů poskytl druhému určitou finanční částku za účelem pokrytí nákladů na děti v období, kdy má děti ve své péči.

Obecná rada soudnictví (*Consejo General del Poder Judicial*) vypracovala [Tabulky pro stanovení výživného v rodinných řízeních](#) a nabízí online IT aplikaci pro snadné výpočty v jednotlivých případech. Tyto údaje slouží pouze jako vodítko.

3.4 vyživovací povinnosti vůči druhému z manželů?

Manžel/manželka, jemuž rozluka nebo rozvod způsobí finanční nerovnováhu mezi manželi, kdy je na tom jeden z manželů hůře než před rozpadem manželství, má nárok na odškodnění, které může mít formu dočasně nebo časově neomezeného příspěvku nebo jednorázové platby, jak je stanoveno v dohodě o vypořádání nebo v rozsudku.

Na některých územích platí v tomto ohledu zvláštní pravidla.

4 Co se v praxi rozumí právním pojmem „rozluka“?

Právní rozluka znamená, že manželé již spolu nežijí; jinými slovy, ukončuje závazek společného soužití, ale manželský svazek zůstává v platnosti. Zaniká také možnost vázat majetek druhého manžela na výkon pravomocí týkajících se domácnosti.

5 Jaké jsou podmínky rozluky?

Stejně jako v případě rozvodu se od reformy zavedené zákonem č. 15/2005 ve Španělsku nevyžaduje, aby rozluka byla podložena jakýmkoli důvody, jelikož setrvání v manželském svazku se považuje za projev svobodné vůle manželů.

Jediným požadavkem je dodržení minimální doby od sňatku, která musí uplynout před zahájením rozlukového řízení (s výjimkou některých případů). Tyto lhůty jsou stejné jako u rozvodového řízení, jak je uvedeno v bodě 1.

6 Jaké jsou právní důsledky rozluky?

Důsledky právní rozluky jsou stejné jako důsledky rozvodu: manželé spolu již nežijí a majetek druhého manžela již nemůže být vázán na výkon pravomocí týkajících se domácnosti ode dne pravomocného rozsudku nebo usnesení, kterým se toto právo prohlašuje, nebo jakmile se oba manželé takto dohodnou ve veřejné listině. Rozdíl spočívá v tom, že manželský svazek se tím uvolní, ale nezanikne.

Smíření je tedy možné, protože manželský svazek nebyl zrušen. Pro dosažení právního účinku musí být smíření oznámeno soudu oběma stranami zvlášť. Zároveň pokud v manželství platí režim společného jmění manželů (jako například *sociedad de gananciales*, kdy se polovina výdělků každého z manželů považuje za vlastnictví druhého manžela), tento režim zaniká a je nahrazen režimem odděleného jmění manželů.

Podobně rozlukou (a dokonce i odlukou de facto) přestává platit domněnka otcovství, na jejímž základě se děti narozené dříve než 300 dní od rozluky považují za děti manžela.

7 Co se v praxi rozumí pojmem „prohlášení manželství za neplatné“?

Prohlášení manželství za neplatné (což platí pro manželství osob stejného pohlaví i manželství osob různého pohlaví) představuje rozhodnutí soudu o tom, že uzavřené manželství trpělo vadami, které jej učinily neplatným od počátku, přičemž toto rozhodnutí ve výsledku znamená, že manželství nikdy neexistovalo, a nikdy tudíž nemělo právní účinky. Manželé se tedy navracejí do svobodného stavu.

Prohlášení manželství za neplatné má za následek zrušení a vypořádání majetkových poměrů mezi manželi a zánik povinnosti manželského soužití a vzájemné pomoci.

Na rozdíl od rozluky či rozvodu neexistence manželství znamená, že je vyloučeno placení jakýchkoli náhrad, neboť to vyžaduje existenci platného manželství; tuto situaci zmírňuje možnost přiznat manželu, který jednal v dobré víře, odškodné v případě, že druhý manžel při uzavírání manželství v dobré víře nejednal.

Právní účinky, které nastaly před vydáním rozhodnutí, jímž bylo manželství prohlášeno za neplatné, platí i nadále ve vztahu k dětem. Tyto účinky jsou tedy stejné jako v případě rozluky či rozvodu.

Kromě prohlášení manželství za neplatné civilním soudem se ve Španělsku uznávají rovněž občanskoprávní účinky rozhodnutí církevních soudů, jimiž se prohlašují za neplatná církevní manželství, nebo rozhodnutí církevních orgánů ohledně krátkých a nedokonaných manželství, jež vyžadují ověření (obdoba řízení o prohlášení vykonatelnosti), o kterém rozhodují soudy prvního stupně (*Juzgados de Primera Instancia*) (pokud existují, jde o zvláštní soudy pro rodinné věci). Toto uznávání probíhá na základě úmluvy mezi Španělským státem a Svatým stolcem o právních záležitostech, podepsané dne 3. ledna 1979.

8 Jaké jsou podmínky pro prohlášení manželství za neplatné?

Podmínky, které vedou k prohlášení manželství za neplatné, ať už bylo uzavřeno jakoukoli formou, jsou následující:

1. Absence souhlasu s uzavřením manželství.
2. Manželství bylo uzavřeno, přestože existovala některá z překážek manželství.
3. Manželství uzavřené bez účasti smírčího soudce, starosty nebo radního, soudního úředníka, notáře nebo úředníka, před kterým má být uzavřeno, nebo bez přítomnosti svědků.
4. Manželství uzavřené v omylu ohledně totožnosti druhého z manželů nebo ohledně jeho osobních vlastností, které mohly být rozhodující pro vyslovení souhlasu s uzavřením manželství touto stranou.
5. Manželství uzavřené v tísní nebo pod morálním nátlakem.

9 Jaké jsou právní důsledky prohlášení manželství za neplatné?

Prohlášení manželství za neplatné stanovuje, že manželství bylo neplatné již od uzavření. Důsledkem je, že se manželé navracejí do svobodného stavu.

Avšak veškeré účinky manželství, které bylo později prohlášeno za neplatné, vzniklé v době od uzavření manželství do dne rozhodnutí o jeho neplatnosti, zůstávají platné, pokud jde o děti a manžela či manželku, kteří jednali v dobré víře.

Při vypořádání majetkových poměrů v manželství nemá manžel, který nejednal v dobré víře, žádný podíl na ziscích manžela, který v dobré víře jednal.

Kromě toho, pokud oba manželé žili společně, strana, která jednala v dobré víře, může obdržet náhradu jako vyrovnání finanční nerovnováhy, jež může v důsledku rozhodnutí o neplatnosti manželství nastat.

10 Existují alternativní mimosoudní prostředky umožňující řešit otázky týkající se rozvodu bez nutnosti obracet se na soud?

Rodinná mediace je ve Španělsku regulována na úrovni státu, a to zákonem o mediaci v občanských a obchodních věcech: [Zákon č. 5/2012 ze dne 6. července 2012](#), kterým se ve španělském právu provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v

občanských a obchodních věcech.

Mediace se řídí těmito obecnými zásadami: dobrovolnost a svoboda volby, nestrannost, neutralita a důvěrnost. Kromě těchto zásad platí také pravidla či pokyny, jimiž se řídí jednání stran, které se mediace účastní, jako je dobrá víra a vzájemný respekt, a povinnost stran s mediátorem spolupracovat a být mu nápomocny.

Výše zmíněný zákon č. 5/2012 upravuje „mediaci v přeshraničních sporech“, čímž se rozumí spory, ve kterých má alespoň jedna ze stran bydliště nebo se obvykle zdržuje v jiném státě, než je stát bydliště kterékoli jiné dotčené strany, ať už se na využití mediace dohodly, nebo je využití mediace povinné na základě rozhodného práva. To se týká rovněž sporů, které předjímá nebo řeší mediační dohoda, v níž je vyjádřen záměr dosáhnout vykonatelnosti dohody nebo některých jejích důsledků na území jiného státu v případě, že kterákoli ze stran změní své místo bydliště, a to bez ohledu na místo uzavření dohody.

Většina autonomních společenství přijala právní předpisy o rodinné mediaci. Například: Andalusie – zákon č. 1/2009 ze dne 27. února 2009 o rodinné mediaci v Andalusii; Aragonie – zákon č. 9/2011 ze dne 24. března 2011 o rodinné mediaci v Aragonii; Asturie – zákon č. 3/2007 ze dne 23. března 2007 o rodinné mediaci; Kanárské ostrovy – zákon č. 15/2003 ze dne 8. dubna 2003 o rodinné mediaci; Kantábrie – zákon č. 1/2011 ze dne 28. března 2011 o mediaci v autonomní oblasti Kantábrie; Kastilie-La Mancha – zákon č. 4/2005 ze dne 24. května 2005 o sociální službě odborné rodinné mediace; Kastilie a León – zákon č. 1/2006 ze dne 6. dubna 2006 o rodinné mediaci v Kastilii a Leónu; Katalánsko (v této autonomní oblasti je příslušná právní úprava obzvláště důležitá, protože Katalánsko si v této oblasti vytvořilo vlastní normotvornou pravomoc, a čl. 233 odst. 6 katalánského občanského zákoníku tedy stanoví, že pokud soudní orgán dospěje k názoru, že vzhledem k okolnostem dané věci je dohoda mezi manželi stále ještě možná, může manželům uložit, aby se zúčastnili informativní schůzky ohledně mediace); Valencie – zákon č. 7/2001 ze dne 26. listopadu 2001, kterým se upravuje rodinná mediace ve Valencii; Galicie – zákon č. 4/2001 ze dne 31. května 2001 o rodinné mediaci; Baleárské ostrovy – zákon č. 14/2010 ze dne 9. prosince 2010 o rodinné mediaci na Baleárských ostrovech; Madrid – zákon č. 1/2007 ze dne 21. února 2007 o rodinné mediaci v Madridu a Baskicko – zákon č. 1/2008 ze dne 8. února 2008 o rodinné mediaci.

Na úrovni státu čl. 770 odst. 7 **Občanského soudního řádu** stanoví, že ve věcech rozluky a rozvodu mohou strany po vzájemné dohodě požádat o přerušeni řízení za účelem mediace.

V přeshraničním řízení ve věcech manželských se použije článek 25 nařízení Rady (EU) 2019/1111 ze dne 25. června 2019, který stanoví: „Soud co nejdříve a v kterékoli fázi řízení buď přímo či případně s pomocí ústředních orgánů vyzve strany, aby zvážily, zda jsou ochotny zapojit se do mediace či jiných prostředků alternativního řešení sporů, ledaže by to bylo v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, nebylo by to v konkrétním případě vhodné nebo by se tím řízení nepřiměřeně zdrželo.“

Mediace je možná i v případech mezinárodního únosu dítěte, mediační řízení však musí být co nejrychlejší a veškeré kroky musí být soustředěny v nejmenším možném počtu sezení. Pozastavení mediačního řízení nesmí překročit lhůtu stanovenou zákonem k řešení případu únosu. Dosáhne-li se v mediaci dohody (jež se může vztahovat i na jiné záležitosti), musí ji schválit soudce, přičemž vezme v úvahu platné právní předpisy a nejlepší zájem dítěte. Soudní příslušnost v záležitostech týkajících se únosu dítěte se však od příslušnosti pro řízení o rodinných věcech liší; v prvním případě jsou přednostně příslušné soudy v hlavních městech provincií, zatímco ve druhém případě mohou jednat jako příslušné soudy v kterémkoli soudním obvodu. Pokud se tedy dohoda týká rozmanitých záležitostí, je možné, že ji budou muset schválit různí soudci (tj. soud v hlavním městě provincie, pokud jde o záležitosti týkající se únosu dítěte, a příslušný soudce pro rodinné záležitosti ohledně dalších prvků).

V občanskoprávních řízeních, které spadají pod příslušnost soudů zabývajících se násilím na ženách (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), je mediace zakázána.

11 Kam mám podat svůj návrh na rozvod/rozluky osob/prohlášení manželství za neplatné? Jaké náležitosti musí být splněny a jaké dokumenty by měly být přiloženy k žádosti?

a) Kam mám podat návrh

Po určení mezinárodní příslušnosti španělských soudů k projednání věci (stanovené v **nařízení Rady (EU)**

2019/1111 ze dne 25. června 2019) a případně příslušnosti k projednání opatření doplňujících rozhodnutí o vazbě musí být u soudu prvního stupně podán návrh na rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné (s výjimkou těch, které zpracovává notář v případě rozluky nebo rozvodu dohodou bez nezletilých dětí). V některých soudních obvodech existují soudy prvního stupně se specializací na rodinné právo. Konkrétně půjde o tyto soudy prvního stupně:

- Soud v místě společného bydliště manželů.
- Žijí-li manželé v různých soudních obvodech, navrhovatel může zvolit soud:
  - posledního společného bydliště manželů, nebo
  - místa bydliště odpůrce, nebo
  - nemá-li odpůrce stálé bydliště nebo místo pobytu, lze návrh podat podle uvážení navrhovatele v místě, kde odpůrce pobývá nebo naposledy pobýval.
- Nemá-li odpůrce stálé bydliště nebo místo pobytu, lze návrh podat podle uvážení navrhovatele v místě, kde odpůrce pobývá nebo naposledy pobýval.
- Pokud nelze příslušnost určit ani tímto způsobem, je příslušný soud prvního stupně podle místa bydliště navrhovatele.
- Pokud návrh na rozvod nebo rozluky podávají oba manželé společně, mohou se obrátit na soud:
  - místa svého posledního společného bydliště,
  - nebo místa bydliště jednoho z navrhovatelů.
- Návrh na nařízení předběžných přechodných opatření může projednávat soud prvního stupně v místě bydliště žadatele.

Ve Španělsku byla na základě [ústavního zákona č. 1/2004 ze dne 28. prosince 2004 o komplexních opatřeních na ochranu proti násilí na základě pohlaví vytvořena občanskoprávní příslušnost soudů zabývajících se násilím na ženách](#) pro řízení o rozluce, rozvodu a prohlášení manželství za neplatné v případech, kdy je jednou ze stran občanskoprávního řízení žena, která je obětí násilí na základě pohlaví, jak je uvedeno v čl. 87 odst. 1 písm. a) zákona o soudnictví, a kdy je jedna ze stran občanskoprávního řízení vyšetřována jako pachatel, návodce nebo nezbytný spolupachatel činu násilí na základě pohlaví. V takovém případě musí být návrh předložen soudu, který se zabývá násilím na ženách a který vede trestní řízení.

Informace o španělských soudních institucích a vyhledání soudu najdete ve [vyhledávací soudů](#) na internetových stránkách Generální rady soudní moci.

V případech, které vyřizuje notář, musí být příslušná veřejná listina sepsána notářem v místě, kde manželé naposledy společně žili, nebo v místě bydliště či obvyklého pobytu jednoho z navrhovatelů.

Praktická příručka k uplatňování nařízení Brusel IIb je k dispozici pod tímto odkazem: [Publikace ESS](#).

b) Formální náležitosti a doklady

Pokud bylo zvoleno řízení před soudem, musí být návrh na prohlášení manželství za neplatné, návrh na rozluky nebo rozvod podán písemně a musí být podepsán právním poradcem (*letrado*) a právním zástupcem (*procurador*) navrhovatele. Podávají-li návrh na rozluky či rozvod oba manželé společně, mohou také společně využít služeb uvedených právníků.

K návrhům na rozluky, prohlášení manželství za neplatné nebo rozvod je nutno přiložit:

- Oddací list a rodné listy všech dětí; nepostačuje pouze předložení rodinné knihy (*libro de familia*).
- Listiny, na nichž navrhovatel zakládá svůj návrh.
- V případě, že strany podávají návrh týkající se majetkových záležitostí, listiny vyžadované k posouzení finanční situace manželů a případně též dětí, jako jsou daňová přiznání, výplatní pásky, potvrzení banky, listiny dokládající vlastnictví nebo výpisy z rejstříků majetku.
- Rodičovský plán týkající se opatření ve vztahu k nezletilým dětem nebo starším dětem, u nichž soud nařídil opatření týkající se výživného rodiči.
- V případě, že manželé žádají o rozluky nebo rozvod formou společného návrhu, návrh dohody o uspořádání poměrů v době po rozvodu.

Pokud bylo zvoleno řízení u notáře (v případech rozluky nebo rozvodu na základě vzájemné dohody manželů bez nezletilých dětí), musí být při vyhotovení listiny doprovázeni advokátem a je nutné předložit, kromě osvědčení z občanské matriky, dohodu o vypořádání.

12 Je možno získat právní pomoc na pokrytí nákladů spojených s řízením?

Španělsko uznává právo španělských občanů, státních příslušníků jiných členských států Evropské unie a cizinců pobývajících ve Španělsku na bezplatnou právní pomoc, jestliže mohou prokázat, že nemají dostatečné prostředky na účast v soudním řízení.

Jednotlivci mají nárok na právní pomoc, pokud nemají dostatečný majetek a jejich zdroje a hrubý roční příjem vypočítaný ze všech příjmových položek a přepočítaný na rodinnou jednotku nepřekračuje následující prahové hodnoty:

1. V případě osob, které nejsou členem žádné rodinné jednotky, dvojnásobek veřejného víceúčelového ukazatele příjmů (IPREM), platného v době podání žádosti.
2. V případě osob, které jsou členem rodinné jednotky jakéhokoli typu čítající méně než čtyři osoby, dvouapůlnásobek veřejného víceúčelového ukazatele příjmů (IPREM), platného v době podání žádosti.
3. V případě rodinné jednotky čítající čtyři a více osob trojnásobek tohoto ukazatele.

Výpočet ukazatele IPREM

Výpočet ukazatele IPREM: Informace o výši ukazatele IPREM a o jeho změnách lze nalézt na adrese:

<http://www.iprem.com.es>

Žádost musí být podána u advokátní komory (*Colegio de Abogados*) ve stejném místě, kde se nachází soud, který povede hlavní jednání, anebo u soudu v místě bydliště žadatele; ve druhém případě předá soudní orgán žádost územně příslušné advokátní komoře.

Advokátní komory jsou orgánem pověřeným k přijímání žádostí podávaných v rámci přeshraničních sporů. V těchto sporech je orgánem vydávajícím žádost advokátní komora příslušná pro místo obvyklého nebo trvalého bydliště žadatele.

Evropský občan, který je státním příslušníkem smluvního státu Evropské úmluvy o předávání žádostí o právní pomoc, může u ústředního orgánu, který jeho stát určil, požádat o uplatnění této dohody.

Žádost musí být podána před zahájením řízení, nebo v případě, že o právní pomoc žádá odpůrce, před rozporováním návrhu. Navrhovatel i odpůrce však mohou o právní pomoc požádat i následně, jestliže prokážou, že se jejich finanční podmínky změnilly.

Pokud je společné jmění manželů nedostatečné a jeden z manželů nemůže právní pomoc získat, protože tomu brání finanční postavení druhého manžela, může být tomuto druhému manželu uloženo, aby náklady řízení nesl zcela nebo částečně sám, a to v rámci postupu známého jako „*litis expensas*“ (náklady na vedení řízení stanovené podle zvláštních pravidel pro rozvodové řízení).

13 Je možné podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství/rozluce/prohlášení manželství za neplatné opravný prostředek?

Proti rozsudkům, které v řízení o rozluce, rozvodu a prohlášení manželství za neplatné vydaly španělskými soudy, lze podat odvolání. Odvolání je nutné podat ve lhůtě dvaceti dnů, soudu prvního stupně, který napadené rozhodnutí vydal, u něž se toto odvolání formálně vyhotoví; odvolání projednává příslušný provinční soud (*Audiencia Provincial*). V určitých případech lze proti rozhodnutí o odvolání podat kasační stížnost a případně mimořádný opravný prostředek z důvodu vad řízení k občanskoprávnímu senátu Nejvyššího soudu, nebo k občanskoprávnímu a trestněprávnímu senátu vyšších soudů (*Tribunales Superiores de Justicia*), existuje-li v příslušném autonomním společenství zvláštní právní úprava.

Odvolání proti rozhodnutí v souladu se zákonem nemá odkladný účinek ve vztahu k opatřením schváleným v rozhodnutí. Pokud se odvolání týká pouze rozhodnutí o opatřeních, musí soudní úředník prohlásit rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné, rozluce nebo rozvodu za pravomocné a schválit jeho zápis do občanské matriky.

V řízení o rozluce a rozvodu manželství dohodou se proti rozsudku, kterým se schvaluje navrhovaná dohoda o

vypořádání v plném rozsahu, nelze odvolat, s výjimkou státního zastupitelství, pokud se ho řízení týká, které může podat odvolání v zájmu nezletilých nebo nezpůsobilých dětí. Pokud není opatření schváleno, je možné podat odvolání.

Pokud jde o předběžná a dočasná opatření, která může soudce přijmout před zahájením řízení o rozluce, prohlášení manželství za neplatné nebo rozvodu nebo v jeho průběhu, proti rozhodnutí, kterým se tato opatření přijímají, není vzhledem k jeho dočasné platnosti přípustný opravný prostředek, neboť bude nahrazeno rozsudkem vydaným v řízení o rozluce, prohlášení manželství za neplatné nebo rozvodu.

14 Co musím udělat pro to, aby rozhodnutí o rozvodu/rozluce/prohlášení manželství za neplatné, které vynesl soud v jiném členském státě, bylo uznáno v tomto členském státě?

V této oblasti se použije [nařízení Rady \(EU\) 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí \(přepřacované znění\)](#), známé jako nařízení Brusel IIb, platné pro všechny členské státy s výjimkou Dánska.

Nařízení Rady (EU) 2019/1111 (nařízení Brusel IIb) nahradilo od 1. srpna 2022 nařízení (ES) č. 2201/2003 (nařízení Brusel IIa). V závislosti na časovém rozsahu je třeba použít jeden nebo druhý nástroj.

Je-li cílem pouze aktualizace údajů v občanské matrice členského státu (ve Spojeném království do 31. prosince 2020), provedená na základě soudních rozhodnutí vydaných v rámci řízení o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné v jiném členském státě, a jestliže se proti tomu rozhodnutí v souladu s právními předpisy příslušného členského státu již nelze odvolat, stačí za tímto účelem podat žádost na občanské matrice a v souladu s ustanoveními platného nařízení k této žádosti přiložit:

- kopii příslušného rozhodnutí, které by mělo splňovat podmínky nezbytné k prokázání její pravosti v souladu s právními předpisy státu, který jej vydal,
- potvrzení na standardním modelovém formuláři, které vydává příslušný vnitrostátní soud či příslušný orgán členského státu, v němž bylo toto rozhodnutí vydáno,
- pokud bylo vydáno rozhodnutí pro zmeškání (kontumační rozhodnutí), dokumenty prokazující, že odpůrci byl návrh řádně doručen.

Jedná-li se o to, aby bylo ve Španělsku uznáno rozhodnutí související s rozvodem, prohlášením manželství za neplatné nebo rozlukou, vydané v jiném členském státě s výjimkou Dánska, je třeba podat návrh na uznání u soudu prvního stupně v místě bydliště osoby, proti které se návrh na uznání nebo prohlášení o odepření uznání podává, přičemž není nutné, aby dotčené rozhodnutí bylo závazné v členském státě, v němž bylo vydáno (stačí, aby bylo vykonatelné v zemi původu). Pokud odpůrce nežije ve Španělsku, lze tento návrh podat v kterémkoli místě ve Španělsku, kde se dotyčná osoba nachází, nebo v místě jejího posledního bydliště ve Španělsku, a pokud nic z toho není možné, v místě bydliště navrhovatele.

Návrh by měl být podán písemně prostřednictvím advokáta a je třeba k ní přiložit tytéž dokumenty jako v předchozím případě.

Uznání rozhodnutí může být předběžné.

Uznávání rozsudků vydaných v Dánsku ve Španělsku se řídí [zákonem č. 29/2015 ze dne 30. července 2015 o mezinárodní právní spolupráci v občanských věcech](#). Řízení začíná podáním návrhu přímo u příslušného soudu prvního stupně.

Pokud je jediným cílem zápis do občanské matriky, není nutné získat předchozí soudní povolení nebo prohlášení o vykonatelnosti, protože se použije [zákon č. 20/2011 ze dne 21. července 2011 o občanské matrice](#).

15 Na který soud bych se měl obrátit, pokud chci rozporovat uznání rozhodnutí o rozvodu/rozluce/zrušení manželství vyneslému v jiném

členském státě? Jaké řízení se v těchto případech použije?

Postup ohledně návrhu směřujícímu proti uznání určitého rozhodnutí je stejný jako v případě návrhu na uznání rozhodnutí. Pokud bylo rozhodnutí uznáno podle nařízení Rady (ES) 2019/1111, je možné podat námitku teprve po oznámení rozhodnutí, jímž bylo sporné rozhodnutí uznáno, a u příslušného provinčního soudu je třeba v zákonné lhůtě podat odvolání.

Pokud se jedná o rozhodnutí vydané v Dánsku, námitku je třeba podat ještě v době, kdy je věc před soudem prvního stupně, který se zabývá návrhem druhé strany na uznání tohoto rozhodnutí. Ve všech případech je k formálnímu podání námítky třeba využít služeb právního poradce a právního zástupce.

16 Právo, kterého státu se použije na rozvodové řízení mezi manželi, kteří nežijí v tomto členském státu nebo kteří mají rozdílná státní občanství?

Poté, co dne 21. června 2012 vstoupilo v platnost [nařízení \(EU\) č. 1259/2010](#), a v souladu s články 5 a 8 tohoto nařízení si manželé mohou v rámci možností uvedených v tomto nařízení sami zvolit právo, jímž se jejich rozluka či rozvod bude řídit. Pokud si rozhodné právo nezvolí, řídí se rozvod a rozluka právem státu:

1. v němž mají manželé obvyklé bydliště v okamžiku zahájení řízení u soudu, nebo, pokud tomu tak není,
2. v němž měli manželé poslední obvyklé bydliště, pokud k ukončení pobytu nedošlo dříve než rok před zahájením řízení u soudu a jeden z manželů v tomto státě pobývá ještě v okamžiku zahájení řízení u soudu, nebo, pokud tomu tak není,
3. jehož jsou oba manželé v době podání návrhu na zahájení řízení k soudu státními příslušníky, nebo, pokud tomu tak není,
4. u jehož soudu bylo zahájeno řízení.

Rozhodné právo pro prohlášení manželství za neplatné a jeho účinky se určí podle práva rozhodného pro uzavření manželství v souladu s občanským zákoníkem.

Pokud jde o majetkové poměry v manželství, rozhodné právo bude určeno podle [nařízení Rady \(EU\) 2016/1103 ze dne 24. června 2016](#) provádějícího posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství, nebo, pokud se nepoužije, podle čl. 9 odst. 2 [španělského občanského zákoníku](#).

Záležitosti rodičovské odpovědnosti týkající se dětí se řídí [Haagskou úmluvou ze dne 19. října 1996](#), tedy podle práva země, v níž má soud místo.

Pro předběžná opatření by se mělo použít totéž právo, jímž se v konkrétním případě řídí rozluka, prohlášení manželství za neplatné či rozvod, s výjimkou naléhavých opatření, která lze přijmout ve vztahu k osobám či majetku nacházejícím se ve Španělsku, a to i v případě, že příslušnost k projednání této věci není dána.

Rozhodné právo pro vyživovací povinnosti bude určeno v souladu s [Haagským protokolem ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti](#).

Rozhodné právo pro majetkové poměry v manželství bude určeno v souladu s [nařízením Rady \(EU\) 2016/1103 ze dne 24. června 2016](#).

Co se týká dokazování zahraničního práva ve Španělsku, pokud tato situace nastane, je třeba prokázat jeho obsah a platnost; španělský soud jej může zjišťovat veškerými prostředky, které pro použití tohoto práva považuje za nutné.

Závěrem je třeba zdůraznit, že soudní řízení zahájená ve Španělsku se vždy řídí španělským procesním právem bez ohledu na to, které právo je rozhodné pro rozvod, rozluku či prohlášení manželství za neplatné. Tato řízení se řídí hlavou I knihy I [zákona č. 1/2000 ze dne 7. ledna 2000 o občanském soudním řízení](#).

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

■ Poslední aktualizace: 25/09/2025

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.